

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Seppälä, M. & Kolehmainen, M. (2022) Opiskelijoiden sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen. TAMK-blogi. 8.8.2022.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/opetus/opiskelijoiden-sosiaalisen-hyvinvoinnin-edistaminen/>

Opiskelijoiden sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen

8.8.2022

Koetko kuuluvasi oppilaitoksesi yhteisöön? Onko sinulla rooli yhteisössä? Onko oppilaitos hyvä paikka, ja onko oppilaitoksessa mielestäsi hyviä tyyppejä? Onko sinulta oppilaitoksen henkilöstön jäsenenä kysytyt näitä kysymyksiä? Oletko kysynyt näitä opiskelijoiltasi? Toivottavasti, sillä silloin olet ollut sosiaalisen hyvinvoinnin äärellä. Sosiaalinen hyvinvointi on osa hyvinvointia. Se on tärkeä yhteisön ja yksilöiden voimavara, jota tulisi enemmän ymmärtää oppilaitoksissa.

Yhteys elämänlaatuun

Erik Allardt (1976) hyvinvoinnin teoriassa hyvinvointi jakaantuu kolmeen toisiaan täydentävään ulottuvuuteen: having (ihmisen perustarpeet), loving (sosiaaliset suhteet) ja being (itsensä toteuttaminen). Sosiaaliset suhteet (loving), sosiaalinen verkosto ja suhteiden aktiivisuus ovat yhteydessä sosiaaliseen hyvinvointiin. Sosiaalisella hyvinvoinnilla voidaan nähdä myös yhteys elämänlaatuun.

Oppilaitoksessa sosiaalisen hyvinvoinnin ulottuvuus liittyy suhteisiin opettajien sekä henkilöstön ja opiskelijoiden välillä, opiskelijoiden keskinäisiin ja samoin opettajien kuin henkilöstön välisiin suhteisiin.

Sosiaalisen hyvinvoinnin puutteet voivat näkyä esimerkiksi yksinäisyyden kokemusten lisääntymisenä. Korona-aika ja opetuksen poikkeusjärjestelyt ovat lisänneet opiskelijoiden

kokemaa yksinäisyyttä – ja samaa ovat kokeneet opettajat. (Parikka, Ikonen, Koskela, Marjeta, Kilpeläinen, Pietilä, Härkänen & Lundqvist 2021). Yksinäisyyden kokemus liittyy sosiaalisten suhteiden vähyyteen, yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemusten puutteeseen.

Miten opettaja voi tukea opiskelijoiden sosiaalista hyvinvointia?

Osallisuuden kokeminen on tekijä, jonka voidaan katsoa lisäävän sosiaalista hyvinvointia. Osallisuuden kokemus syntyy siitä, että henkilö on vuorovaikutuksessa, kokee tullessa kuulluksi ja, että hänellä on vaikuttamismahdollisuuksia.

Opettaja on oppimisen asiantuntija, joka pedagogisilla ratkaisullaan muotoilee oppimistilanteet eri tavoin. Ovatko oppimistilanteesi pääosin opettajajohtoisia, vai käytätkö opiskelijoita aktivoivia yhteistoiminnallisia työskentelymuotoja? Yhdessä toimiminen edellyttää ohjaamista ja on osa opettajan työtä. Se vaatii ymmärrystä yksilön oppimisprosessista ja siitä, miten prosessia ohjataan. Lisäksi se edellyttää tietoa ryhmän toiminnasta sekä taitoa ohjata ryhmää ja sen jäseniä tavoitteellisesti toimimaan ja oppimaan yhdessä. Tärkeitä asioita ryhmän toimintaan liittyen on ryhmän jäsenten roolien, sosiaalisten asemien, ryhmäprosessin vaiheiden, tavoitteiden, johtajuuden ja toimintarakenteiden merkitysten ymmärtäminen ryhmässä. Lisäksi ryhmän jäsenten välisen viestinnän ja vuorovaikutuksen osuus on merkittävä. (Repo-Kaarento 2007).

Vuorovaikutuksen merkitys

Parhaimmillaan yhdessä toimiessasi ja vuorovaikutuksessasi voit päästä dialogin tasolle. Dialoginen vuorovaikutus rakentuu toisten näkökulmien aktiiviselle ja myötäelävälle kuuntelulle. Käytännössä tämä tarkoittaa huomion kiinnittämistä siihen, mitä toinen sanoo ja mitä hän tarkoittaa. Dialoginen kuuntelu on puolestaan omien näkökulmiesi uudelleen arviointia sen kuuntelemisen pohjalta, mitä toinen henkilö halusi sanoa. Yhdessä oppimisen näkökulmasta dialoginen vuorovaikutus voisi tarkoittaa sitä, että yhteisön jäsenet ajattelevat yhdessä, jolloin omaa näkökulmaasi voi pitää vain askeleena kohti uutta ja laajempaa yhteistä ymmärrystä. Dialogissa keskustelijoiden välille syntyy tila, jossa he tutkivat asioita yhdessä. Yhdessä tutkiminen mahdollistaa osallisuuden ja sosiaalisen hyvinvoinnin kokemuksen.

Sosiaalisesti kestävä ja sosiaalista hyvinvointia edistävä oppilaitos sekä sen toimijat kohtelevat kaikkia reilusti ja tasa-arvoisesti, varmistaa kaikkien osallisuutta ja edistää jokaisen aktiivista toimijuutta sekä toimintakykyä.

Lähteet:

Parikka S., Ikonen J., Koskela T., Marjeta N., Kilpeläinen H., Pietilä A., Härkänen T. & Lundqvist A. 2021. Koronaepidemian ja sen rajaamistoimien vaikutukset korkeakouluopiskelijoiden arkielämään ja opintoihin. KOTT tutkimuksen ennakkotuloksia

kesällä 2021. Viitattu 30.5.2022. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/korkeakouluopiskelijoiden-terveys-ja-hyvinvointitutkimus-kott->

Repo-Kaarento. 2007. Innostu ryhmästä: miten ohjata oppivaa yhteisöä. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Kirjoittajat:

Minna Seppälä, lehtori, TAMK, Pedagogiset ratkaisut ja kulttuuri, Ammatillinen opettajankoulutus ja Marjo Kolehmainen, lehtori, Humak, Järjestö- ja nuorisotyön yksikkö, Yhteisöpedagogikoulutus

Kuva: Dimitra Panopoulou-Huovila